

आता हातावर हात धरून बसण्याची नाही, लढण्याची वेळ आहे!

'चार लेबर कोड' कामगार-कर्मचाऱ्यांच्या अधिकारांवर सर्वात मोठा हल्ला आहेत!

सर्व कामगार-कर्मचारी, केंद्रिय ट्रेड युनियन फेडरेशन्स, आणि स्वतंत्र युनियन्सना आवाहन!

अनिश्चितकालीन सार्वत्रिक संपाकरिता एकजूट व्हा!

साथीनो!

मोदी सरकारने गेल्या 21 नोव्हेंबर रोजी मागच्या दराने अचानक एका अधिसूचनेद्वारे कामगार-कर्मचारी विरोधी 4 लेबर कोड लागू केले आहेत. हा फॅशिसट मोदी सरकारने कामगार आणि कर्मचाऱ्यांच्या अधिकारांवर केलेला आत्तापर्यंतचा सर्वात मोठा हल्ला आहे. तसे तर मोदी सरकारने 2020 मध्येच कोरोनाच्या साथीच्या काळात या कायद्यांना संसदेत पारित करवले होते. परंतु आता या अधिसूचने नंतर हे चार लेबर कोड जुन्या श्रम कायद्यांची जागा घेतील आणि 29 कामगार कायदे रद्दबातल होतील. मोदी सरकारने हे कायदे आणण्यामागचे उद्दिष्ट स्पष्ट आहे: कामगारांचे शोषण करण्याचे स्वातंत्र्य हा भांडवलदार-मालकांचा कायदेशीर अधिकार बनवणे, आणि कामगार-कर्मचाऱ्यांचे उरले सुरले श्रम अधिकार सुद्धा संपवणे. हे चार लेबर कोड मालकांना आणि कॉर्पोरेट घराण्यांना, म्हणजेच संपूर्ण भांडवलदार वर्गाला कामगारांचे भयंकर शोषण करण्याची खुली सुट देतात. अशा परिस्थितीत, देशातील औपचारिक आणि अनौपचारिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या संघटित आणि असंघटित कामगार आणि कर्मचाऱ्यांना या नवीन कायद्यांविरुद्ध निर्णायक संघर्ष सुरू करण्याशिवाय दुसरा पर्याय नाही. आता एक दिवसाच्या संपाची औपचारिकता करण्याची वेळ नाही! जर या एक दिवसाच्या कसरतीने काही साध्य व्हायचे असते तर ते आधीच झाले असते! सध्याची परिस्थिती अशी आहे की हे लेबर कोड कायदा बनले आहेत आणि आपल्या डोक्यावर धोक्याच्या तलवारीप्रमाणे लटकत आहेत. जर आपल्याला मोदी सरकारला चार लेबर कोड (कामगार संहिता) मागे घेण्यास भाग पाडायचे असेल, तर कामगार वर्गाला अनिश्चित काळासाठी सर्वसाधारण संपासाठी एकत्र आले पाहिजे. हे करण्यासाठी, सर्व केंद्रीय कामगार संघटना, फेडरेशन्सनी पुढाकार घेऊन अनिश्चित काळासाठी सर्वसाधारण संप पुकारला पाहिजे आणि कामगार संहिता मागे घेईपर्यंत तो सुरू ठेवला पाहिजे. दुसरा कोणताही पर्याय उरला नाही. पण प्रथम, आपण पाहूया की हे कायदे लागू झाल्यानंतर देशातील 70 कोटी कामगार-कर्मचारी लोकसंख्येवर काय परिणाम होणार आहे?

आज आपल्या देशात संघटित-औपचारिक क्षेत्रात जवळपास 10 कोटी कामगार-कर्मचारी काम करत आहेत. संघटित क्षेत्रातील कामगारांसाठी साधारणपणे कामगार कायदे लागू होत होते. आतापर्यंत संघटित क्षेत्रातील कामगार-कर्मचाऱ्यांना जे अधिकार मिळालेले होते, जसे की आठ तासांचा कार्यदिवस, दुप्पट दराने ओव्हरटाईम, पीएफ, ग्रॅज्युईटी, इत्यादी या चार लेबर कोडद्वारे संपवले जात आहेत किंवा त्यांना निकामी केले जात आहे. संघटित क्षेत्रात अगोदरच कमी होत चाललेल्या नियमित-पक्क्या रोजगाराच्या संर्धना आता तात्पुरत्या कामात रूपांतरित करण्याचा प्रयत्न या लेबर कोडद्वारे केला जात आहे. 'फिक्सड टर्म एम्प्लोयमेंट'च्या नावाने सरळ-सरळ नियमित रोजगाराच्या अधिकारावरच दरोडा घालण्याचे काम केले गेले आहे. खरेतर मोदी सरकारची इच्छा संघटित क्षेत्रातील कामगारांची अवस्था असंघटित क्षेत्रातील कामगारांसारखीच असुरक्षित करणे हे आहे, जेणेकरून भांडवलदारांना 'ईझ ऑफ डुइंग बिझिनेस' (धंदा करण्याची सुलभता) हा अधिकार देता यावा! संघटित क्षेत्र अगोदरच आकुंचन पावत आहे. आता चार लेबर कोड द्वारे मोदी सरकार संघटित क्षेत्रातील कामगाराना असंघटित क्षेत्रातील कामगारात बदलवण्याची पूर्ण तयारी करून बसले आहे.

असंघटित-अनौपचारिक क्षेत्रात 43 कोटी कामगार काम करतात. असंघटित-अनौपचारिक क्षेत्रातील कामगारांना जे अधिकार अगोदर कागदावर तरी प्राप्त होते, त्यांना सुद्धा या लेबर कोडद्वारे हिरावले गेले आहे. तसे तर असंघटित क्षेत्रातील कामगारांसाठी जुने कामगार कायदे क्वचितच लागू होत, पण जिथे कुठे कामगार एकत्र होऊन लढत, तिथे त्यांना संघर्षाच्या जोरावर हे अधिकार एका मर्यादेपर्यंत मिळत सुद्धा. कामगार चळवळीच्या इतिहासावर नजर टाकल्यास असे दिसून येते की जेव्हा जेव्हा असंघटित क्षेत्रातील कामगार संघटित झाले आणि लढले तेव्हा त्यांनी त्यांच्या बाजूने कामगार कायद्यांची अंमलबजावणी काही प्रमाणात साध्य केली. परंतु असंघटित क्षेत्रातील कामगार आता एकत्र आले तरी ते कोणत्या कायदेशीर हक्कांसाठी लढतील?

मोदी सरकार प्रचार कर आहे की असंघटित क्षेत्रातील कामगारांना खूप फायदे होतील. पण सत्य उलट आहे! चार लेबर कोड लागू झाल्यानंतर असंघटित क्षेत्रातील कामगारांची परिस्थिती आणखी विकट होईल. असंघटित क्षेत्रातील कामगार औद्योगिक उत्पादनात 86 टक्के आणि एकूण उत्पादनात 93 टक्के वाटा देतात. यापूर्वीही, या मोठ्या कामगार लोकसंख्येला कायदेशीर हक्क सहज मिळत नव्हते. परंतु चार लेबर कोड लागू झाल्यानंतर, कामगारांचे हक्क, जे ते पूर्वी संघटित संघर्षाद्वारे मिळवू शकले असते, ते कागदावरही मिळणे शक्य नाही.

शिवाय, लेबर कोडने गिग आणि प्लॅटफॉर्म कामगारांना देखील धोका दिला आहे. लेबर कोडनुसार, या कामगारांसाठी एक वेल्फेअर फंड, "कल्याण निधी", स्थापन केला जाईल, जो त्यांचे काम त्यांच्या आधार कार्डशी जोडेल. पहिले तर, यातून कामगारांना सामाजिक सुरक्षा कशी मिळेल हे स्पष्टच होत नाही; दुसरे म्हणजे, सरकार आपल्याकडून कर वसूल करून आपल्यासाठीच "कल्याण निधी" तयार करेल! जर आपण या अस्पष्ट विधानांचे काळजीपूर्वक परीक्षण केले तर, नियोक्त्यांना हुशारीने वगळण्यात आले आहे, म्हणजेच मालक आणि व्यवस्थापनाची कोणतीही जबाबदारी नाही. सरकारने जाणूनबुजून गिग आणि प्लॅटफॉर्म कामगारांना सर्व हक्कांपासून वंचित ठेवण्यासाठी कामगारांचा दर्जा नाकारला आहे. याचा अर्थ असा की त्यांच्या मालकांची या कामगारांप्रती कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही. शिवाय, कामगार संहिता अंगणवाडी सेविका, आशा कामगार, मध्यान्ह भोजन कर्मचारी आणि घरगुती कामगार यासारख्या योजना कामगारांना पूर्णपणे दुर्लक्षित करते. त्यांना किमान वेतनापासून ते इतर कोणत्याही सामाजिक सुरक्षेच्या कक्षेतून वगळण्यात आले आहे. कामगार संहिता बांधकाम कामगारांसाठी नियुक्तीपत्रे, सामाजिक सुरक्षा आणि वेळेवर पगार प्रदान करणे यासारख्या अतिशय आकर्षक भाषेचा वापर करते. पण, बांधकाम कामगारांना पीएफ, ईएसआय आणि इतर फायदे प्रत्यक्षात कसे मिळतील याबद्दल कोणतीही ठोस माहिती देण्यात आलेली नाही. शिवाय, लाखो ग्रामीण मजूर, मनरेगा कामगार आणि इतर कामगारांना कोणत्याही कायदेशीर मान्यता किंवा अधिकारांपासून वंचित ठेवण्यात आले आहे.

मोदी सरकारचे लेबर कोडबद्दलचे खोटे दावे आणि वास्तव !

फॅसिस्ट मोदी सरकार कामगार कायद्याचा प्रचार अशा प्रकारे करत आहे की जणू काही त्याच्या अंमलबजावणीमुळे कामगारांचे जीवन स्वर्गात रूपांतरित होईल! सोशल मीडियापासून ते टेलिव्हिजन आणि वर्तमानपत्रांपर्यंत, सर्वत्र कामगार कायद्याचे आणि सरकारी प्रचाराचे कौतुक केले जात आहे. कामगार आणि कर्मचाऱ्यांच्या मोठ्या संख्येला हे कामगारविरोधी आणि भांडवल-समर्थक नवीन कायदे त्यांच्यासाठी किती धोकादायक आहेत हे कळत असल्यामुळे मोदी सरकारला खोटा प्रचार करणे भाग पडत आहे. चला या खोट्या दाव्यांमधील सत्य तपासूया.

पहिले खोटे: लेबर कोडच्या अंमलबजावणीमुळे कामगार कायदे सोपे होतील. खरेतर, सुलभीकरणाच्या नावाखाली, कामगारांचे सर्व कायदेशीर अधिकार काढून टाकले गेले आहेत किंवा ते निष्प्रभ केले गेले आहेत. उदाहरणार्थ, नोकरीची कोणतीही सुरक्षा नाही. कामगार विभागाची भूमिका देखील जवळजवळ काढून टाकण्यात आली आहे आणि त्याऐवजी एका न्यायाधिकरणाची स्थापना करण्यात आली आहे ज्याच्या रजिस्ट्रारला अमर्यादित अधिकार देण्यात आले आहेत.

दुसरे खोटे: प्रत्येकाला किमान वेतन मिळेल. सत्य हे आहे की मोदी सरकार कायदेशीर किमान वेतन देखील रद्द करण्याचा प्रयत्न करत आहे. कोणत्याही मालकाला किंवा मालकाला किमान वेतन देणे बंधनकारक होऊ नये याकरिता नवीन नियमांमध्ये जाणूनबुजून फ्लोर लेव्हल मजुरीचा समावेश करण्यात आला आहे. सरकारने दररोज ₹178 इतके फ्लोर लेव्हल वेतन निश्चित केले आहे. याचा अर्थ असा की, या किमान वेतनावर, महिन्यातून 26 दिवस काम करणाऱ्या व्यक्तीला दरमहा फक्त ₹4,628 मिळतील! परिणामी, अनेक राज्ये किमान वेतन कमी करू शकतात. जर फ्लोर लेव्हल वेतन लागू केले गेले तर दिल्ली, केरळ आणि तामिळनाडूसारख्या राज्यांमध्ये वेतन कमी केले जाईल, जिथे वेतन इतर राज्यांपेक्षा जास्त आहे. म्हणून, सरकारकडून फ्लोर लेव्हल वेतन बाबत कोणतीही चर्चा करणे किमान वेतन प्रणालीचीच थट्टा करते.

तिसरे खोटे: "फिक्स टर्म एम्प्लॉयमेंट" (निश्चित मुदतीचे काम) सर्व कामगारांना समान लाभ देण्याचे आश्वासन देते. सत्य हे आहे की ते कायमस्वरूपी रोजगाराचा अधिकार काढून घेते. कंपन्या आता कायदेशीररित्या कमी कालावधीसाठी कामगारांना कामावर ठेवू शकतात, म्हणजेच कंलाटी पद्धत पूर्णपणे कायदेशीर झाली आहे.

ग्रॅच्युइटीबाबतही असाच एक खोटा प्रचार केला जात आहे: कर्मचाऱ्यांना आता पाच वर्षांपेवजी फक्त एक वर्ष काम केल्यानंतर ग्रॅच्युइटी मिळेल. प्रत्यक्षात, नियोक्ते आणि कंपन्यांवर ग्रॅच्युइटी देण्याची जबाबदारी सोडण्यात आली आहे आणि त्यांचा वाटा कमी करण्यात आला आहे. शिवाय, नियोक्ते आता पहिले वर्ष संपण्यापूर्वीच कामगारांना काढून टाकतील जेणेकरून त्यांना ही रक्कम द्यावी लागणार नाही. चार लेबर कोड अशाच खोट्या आणि फसवणुकीने भरलेले आहेत.

आता या लेबर कोडच्या वास्तवाला जाणूयात. हे चार लेबर कोड (कामगार संहिता) आहेत: 'वेतन' संहिता; 'व्यावसायिक सुरक्षा, आरोग्य आणि कामाची स्थिती' संहिता, 'सामाजिक सुरक्षा' संहिता आणि 'औद्योगिक संबंध' संहिता.

पहिला कोड, "वेतन संहिता", मालकांना कामगारांना किमान वेतन देण्यापासून वाचण्याचे अनेक मार्ग प्रदान करतो. किमान वेतनाऐवजी, फ्लोर लेव्हल वेतनाची संकल्पना आणली गेली आहे, जी किमान वेतनापेक्षा लक्षणीयरीत्या कमी आहे. फ्लोर लेव्हल वेतनाची संकल्पना कामगार आणि कर्मचाऱ्यांच्या किमान वेतनाच्या कायदेशीर अधिकाराच्या थेट विरोधात आहे आणि अशी कोणतीही संकल्पना पूर्णपणे नाकारली पाहिजे. शिवाय, हा

कोड किमान वेतनाच्या अंमलबजावणीच्या मुद्द्याला अस्पष्ट करतो आणि नियमालाच कमकुवत करतो. हा कायदा कामगारांना ओव्हरटाइम वेतन न देता आठ तासांपेक्षा जास्त काळ काम करवण्याचे कायदेशीर मार्गही खुले करतो.

दुसरा कोड, 'व्यावसायिक सुरक्षा, आरोग्य आणि कामाची स्थिती' संहिता, असंघटित कामगारांचा उल्लेख करत नाही. तो फक्त 10 पेक्षा जास्त कामगारांना काम देणाऱ्या कारखान्यांना लागू होईल, ज्यामुळे कामगारांचा एक मोठा भाग या कायद्याच्या कक्षेबाहेर राहिल. हा कोड कामगारांना कामाची मानवीय परिस्थिती नाकारण्याची परवानगी मालकांना देतो. त्याच्या नावाविरोधात, या कोडने कामगारांच्या सुरक्षिततेची थट्टाच उडवली आहे. तो सुरक्षा समित्यांची स्थापना सरकारच्या विवेकबुद्धीवर सोडतो, जी पूर्वी कारखाना कायदा, 1948 अंतर्गत अनिवार्य होती. जुन्या कायद्याने कामगार काम करू शकतील अशा जास्तीत जास्त रासायनिक आणि विषारी पदार्थांचे प्रमाण निर्दिष्ट केलेले होते, पण नवीन कायदा, रसायने आणि विषारी पदार्थांचे प्रमाण स्पष्टपणे निर्दिष्ट करण्याऐवजी, ते निश्चित करण्याचे काम राज्य सरकारांवर सोपवतो. सरकार माल मालकांच्या सेवेत इतके गुंतले आहे की, या कोडनुसार, कंत्राटदार कामाचे तास, वेतन आणि कामगारांसाठी इतर आवश्यक सुविधांबाबतच्या आवश्यकता पूर्ण करण्यात अयशस्वी झाला तरीही, त्या कंत्राटदाराला "विशिष्ट-कामाचा" परवाना दिला जाऊ शकतो. प्रत्येक प्रकारच्या उद्योगात वेगवेगळे धोके आहेत, परंतु हा संहिता त्या विशिष्टतेकडे लक्ष देत नाही.

तिसऱ्या "सामाजिक सुरक्षा" संहितेनुसार, सरकार आणि मालक यापुढे कामगारांना ईएसआय, पीएफ, ग्रॅज्युइटी, पेन्शन, मातृत्व लाभ आणि इतर फायदे देण्यास बांधील राहणार नाहीत; त्याऐवजी, या सुविधा मिळणे हे केंद्र आणि राज्य सरकारांनी जारी केलेल्या अधिसूचनांवर अवलंबून असेल. शिवाय, या सामाजिक सुरक्षिततेच्या तरतुदींची व्याप्ती अत्यंत मर्यादित करण्यात आली आहे. या नवीन तरतुदींमुळे, बहुतेक कामगार आता कायदेशीररित्या सामाजिक सुरक्षेच्या कक्षेत येणार नाहीत. त्याचप्रमाणे, 'व्यावसायिक सुरक्षा, आरोग्य आणि कामाची स्थिती' कोडने धोकादायक कामाची व्याख्या बदलली आहे, 80 टक्के कामगारांना या कायद्याच्या कक्षेतून वगळले आहे.

चौथ्या, म्हणजे 'औद्योगिक संबंध' संहितेनुसार, नोकरीच्या हमीच्या सर्व कायदेशीर जबाबदाऱ्या काढून टाकण्याचा मार्ग मालकाला मोकळा केला आहे. कामगारांना जेव्हा हवे तेव्हा कामावर ठेवावे आणि जेव्हा हवे तेव्हा कामावरून काढून टाकावे! शिवाय, 300 कामगारांपर्यंत काम करणाऱ्या कारखान्यांना कामगारांना कामावरून काढून टाकण्यासाठी आता सरकारी परवानगीची आवश्यकता राहणार नाही (पूर्वी ही मर्यादा 100 होती). याद्वारे व्यवस्थापनाला 60 दिवसांची सूचना न देता कामगार संपावर जाऊ शकत नाहीत. शिवाय, या संहितेनुसार, कंपन्यांना आता कोणत्याही कालावधीसाठी कंत्राटी कामगारांना कामावर ठेवण्याचा अधिकार आहे. याला "निश्चित मुदतीचा रोजगार" असे म्हटले गेले आहे. याचा स्पष्ट अर्थ असा आहे की कंत्राटी प्रणाली आता पूर्णपणे कायदेशीर झाली आहे, म्हणजेच भांडवलदार कायदेशीररित्या 3 महिने, 6 महिने किंवा एक वर्षासाठी कामगारांना कामावर ठेवू शकतात आणि नंतर त्यांना कामावरून काढून टाकू शकतात. शिवाय, कामगार न्यायालये रद्द केली जातील आणि त्यांची जागा औद्योगिक न्यायाधिकरणांनी घेतली जाईल, ज्यांचे निर्णय रद्द करण्याचा किंवा नाकारण्याचा बराच अधिकार सरकारकडे असेल.

तर आपण कामगार-कर्मचाऱ्यांकडे काय मार्ग शिल्लक आहे?

फॅशिस्ट मोदी सरकारने या लेबर कोडची अंमलबजावणी करणे म्हणजे कामगार आणि कर्मचाऱ्यांच्या सर्व हक्कांची हत्या आहे. आपल्या संघर्ष आणि बलिदानातून आपण मिळवलेल्या सर्व हक्कांवर मोदी सरकारचा हा सर्वात मोठा फॅशिस्ट हल्ला आहे. कामगार आणि कर्मचाऱ्यांच्या संपूर्ण समुदायाला गुलाम बनवण्याचा हा फॅशिस्ट प्रकल्प आहे. भारतातील सर्व संघटित आणि असंघटित कामगार आणि कर्मचाऱ्यांनी एकत्र येऊन एकत्र येऊन लढण्याची आणि फॅशिस्ट मोदी सरकारच्या या हल्ल्याला एकत्रितपणे प्रत्युत्तर देण्याची वेळ आली आहे. सर्व केंद्रीय कामगार संघटना आणि फेडरेशन्स (अर्थातच, बीएमएस वगळता, जी अजूनही मोदी सरकारच्या मार्गावर चालत आहे) आणि कंपन्या-व्यवसायांच्या संघटना इत्यादींनी त्यांचे मतभेद बाजूला ठेवून एकत्र येण्याची वेळ आली आहे. सर्वांनी एकत्रितपणे अनिश्चित काळासाठी संप पुकारला पाहिजे आणि लेबर कोड मागे घेतले जाईपर्यंत तो सुरू ठेवला पाहिजे.

आम्ही केंद्रीय कामगार संघटनांना आवाहन करतो की बँका, रेल्वे, विमा, टपाल सेवा आणि वाहतूक यासह सरकारी आणि खाजगी क्षेत्रातील संघटित कामगार आणि कर्मचाऱ्यांमध्ये तुमच्या संघटना उपस्थित आहेत. तुम्हाला वाटले तर मोदी सरकारचा हा हल्ला थांबवता येईल. आम्हाला विश्वास आहे की तुम्ही अनिश्चित काळासाठी संप पुकाराल तेव्हा सर्व युनियन्स आणि संघटना तुम्हाला पाठिंबा देतील. मोदी सरकारला कामगारांच्या शक्तीची जाणीव करून देण्याची आणि त्यांचे सर्वात मोठे शस्त्र, अनिश्चित काळासाठीचा संप वापरण्याची हीच वेळ आहे. आतापर्यंत असे म्हटले जात होते की महत्त्वाच्या प्रसंगी हे शस्त्र वापरले जाईल. आता, भारतातील कामगार वर्गासाठी यापेक्षा मोठी वेळ असू शकत नाही. आपण एक मिनिटही जास्त वाट पाहू शकत नाही. पाणी डोक्यावरून गेले आहे! दरवर्षीप्रमाणे आता एक किंवा दोन दिवसांच्या संपाची वेळ नाही आणि त्यामुळे काही फरक पडणार नाही. असे एक किंवा दोन दिवसांचे संप गेल्या 30 वर्षांपासून होत आहेत. जर त्यांनी फरक पडायचा असता तर तो खूप आधीच. यामुळेच कंत्राटीकरण-तात्पुरते रोजगार वाढत आहेत आणि संघटित कामगारांची संख्या कमी होत आहे. आता जंतरमंतर किंवा आझाद मैदानावर एक दिवसीय निदर्शने करण्याची वेळ नाही. 2020 मध्ये हे चारही कोड पास झाल्यानंतरही, अनेक एकदिवसीय संप झाले, पण त्यामुळे काय फरक

पडला? हे चारही कोड आता कायदा बनले आहेत! मोदी सरकारला चार लेबर कोड मागे घेण्यास भाग पाडण्यासाठी, कामगार वर्गाने अनिश्चित काळासाठी सर्वसाधारण संपासाठी एकत्र यावे. केंद्रीय कामगार संघटना आणि संघटनांना पुढाकार घ्यावा लागेल, कारण संघटित कामगार आणि कर्मचाऱ्यांमध्ये त्यांच्याकडे अजूनही सर्वात मोठी ताकद आहे. यामध्ये तुम्हाला इतर सर्व संघटनांकडून पूर्ण पाठिंबा मिळेल. आम्ही तुम्हाला अनिश्चित काळासाठी सर्वसाधारण संप पुकारण्याचे आवाहन करतो; देशभरातील कामगार आणि कर्मचारी नक्कीच तुमच्या पाठीशी उभे राहतील.

आम्ही संघटित क्षेत्रातील आपल्या कामगार-कर्मचारी साथींना त्यांच्या संघटनांमध्ये या विषयावर चर्चा करण्याचे आवाहन करतो. तुमच्या युनियन नेतृत्वाला या दिशेने त्वरित कारवाई करण्यास सांगा. जर आपण आपण उशीर केला तर कामगार आणि कर्मचाऱ्यांना स्वतःला आणि भावी पिढ्यांना गुलामगिरीसाठी तयार करावे. आधीच खूप उशीर झाला आहे. अनिश्चित काळासाठी संप हा एकमेव प्रभावी शस्त्र आहे जे फॅसिस्ट मोदी सरकारला माघार घेण्यास भाग पाडण्यासाठी वापरला जाऊ शकतो. या दिशेने ठोस कारवाई करण्यासाठी तुमच्या संघटना नेतृत्वावर तात्काळ दबाव आणा.

आम्हाला आपल्या असंघटित क्षेत्रातील कामगार साथींसोबत काही महत्त्वाचे मुद्दे बोलायचे आहेत. चार लेबर कोडचा मुद्दा तुमच्या चिंतेचा विषय नाही असे समजू नका. तुम्हाला वाटत असेल की तुमच्यासाठी पूर्वी कायदे क्वचितच लागू केले जात होते, तर आता त्यामुळे काय फरक पडेल? साथींनो, त्यामुळे फरक पडतो! कागदावर लिहिलेले कायदे पूर्वी लागू केले जात नव्हते हे खरे आहे, परंतु जोपर्यंत कायदे अस्तित्वात होते तोपर्यंत आपण संघटित होऊन आणि लढून त्यांची अंमलबजावणी करू शकलो असतो. देशभरातील कामगार चळवळीत अशी असंख्य उदाहरणे आहेत जिथे असंघटित क्षेत्रातील कामगारांनीही संघटित होऊन आणि संघर्ष करून त्यांच्या कायदेशीर हक्कांची काही प्रमाणात अंमलबजावणी केली. परंतु आता, जरी आपण संघटित झालो तरी संघर्षाचे कायदेशीर मार्ग बंद झाले आहेत. म्हणूनच, या नवीन कामगार संहितांद्वारे, संघटित होण्याच्या आणि लढण्याच्या आपला अधिकारावर हल्ला झाला आहे आणि आपली परिस्थिती अधिकच असुरक्षित बनत आहे. मालक आणि भांडवलदारांना आपले शोषण करण्याचा कायदेशीर अधिकार देऊन, आपल्याला तात्पुरते कर्मचारी किंवा कामगार म्हणून कायमचे राबण्यासाठी बाध्य केले आहे. चार लेबर कोडच्या अंमलबजावणीमुळे, कागदावर लिहिलेले कायदेशीर अधिकारही आता अस्तित्वात नाहीत. म्हणून, आपण या कायद्याविरुद्धच्या संघर्षात आणि अनिश्चित काळासाठीच्या सर्वसाधारण संपात सक्रियपणे सहभागी झाले पाहिजे.

शिवाय, औपचारिक आणि अनौपचारिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या सर्व संघटित आणि असंघटित कामगार आणि कर्मचाऱ्यांनी हे समजले पाहिजे की विद्यमान कायदे सुद्धा आपल्याला न्याय्य हक्क आणि चांगले, सन्माननीय जीवन देण्यासाठी पुरेसे नव्हते. खरं तर, हे चार लेबर कोड रद्द करण्याचा संघर्ष ही एका दीर्घ लढाईची सुरुवात असेल. नक्कीच, संपूर्ण कामगार वर्गाला लाभदायक ठरतील असे बदल जुन्या कामगार कायदांमध्ये केले पाहिजेत. यामध्ये **पुढील मागण्या समाविष्ट आहेत:**

सार्वत्रिक रोजगार हक्क, कंत्राटी रोजगार रद्द करणे, नियमित कामासाठी तात्पुरत्या भरतीवर बंदी, कायमस्वरूपी रोजगार, किमान ₹30,000 किमान वेतन, काम न मिळाल्यास बेरोजगारी भत्ता आणि सर्व कामगारांसाठी ई.एस.आय., पी.एफ. आणि पेन्शन लाभांची उपलब्धता. ट्रेड युनियन स्थापनेचे कायदे सोपे केले पाहिजेत. 'एस्मा' सारखे कामगारविरोधी कायदे रद्द केले पाहिजेत आणि संप करण्याचा अधिकार गुन्हा ठरू नये. अर्थात, हे सर्व संघर्ष भविष्यात लढले जातील. परंतु पहिला तात्काळ मुद्दा म्हणजे एकल येऊन मोदी सरकारला हे हुकूमशाही, फॅसिस्ट लेबर कोड रद्द करण्यास भाग पाडणे.

आज, संपूर्ण कामगार वर्ग संघटित व एकजूट होऊनच मोदी सरकारला हे कामगारविरोधी लेबर कोड लादण्याचे धाडस करू नये असा इशारा देऊ शकतो. जर आपण या लेबर कोडविरुद्ध त्वरित एकल येऊन लढा दिला नाही, जर आपण आजच मोदी सरकारला हे लेबर कोड मागे घेण्यास भाग पाडण्यासाठी अनिश्चित काळासाठी संपाचा मार्ग स्वीकारून संघर्ष सुरू केला नाही, तर उद्या खूप उशीर होईल.

देशभरातील सर्व संघटना आणि संघटनांना आवाहन आहे की, एकल या! जोपर्यंत हे फॅसिस्ट लेबर कोड मागे घेतले जात नाहीत तोपर्यंत एकल या आणि अनिश्चित काळासाठी संप पुकारा!!

भारताचा क्रांतिकारी कामगार पक्ष (RWPI)

पुणे संपर्क पत्ता: स्वामी समर्थ मंदिराजवळ, सुपर इंदिरा नगर, बिबवेवाडी, पुणे - 38

दिल्ली 9289498250, 8929182904 यूपी 9455920657, 8852888593 महाराष्ट्र 7798364729 बिहार 8860792320 पंजाब 9888080820 हरियाणा 9873868097 तेलंगाना 7893531990 आंध्र प्रदेश 7085755584 उत्तराखंड 7042740669 चण्डीगढ 9582712837

व्हॉट्सअप: 7798364729 केंद्रीय पत्ता : बी-100, मुकुन्द विहार, करावलनगर, दिल्ली-110094

वेबसाइट: rwpi.org फेसबुक: [fb.com/revolutionaryworkerspartyofindia](https://www.facebook.com/revolutionaryworkerspartyofindia) इंस्टाग्राम: [instagram.com/rwpimaha](https://www.instagram.com/rwpimaha)